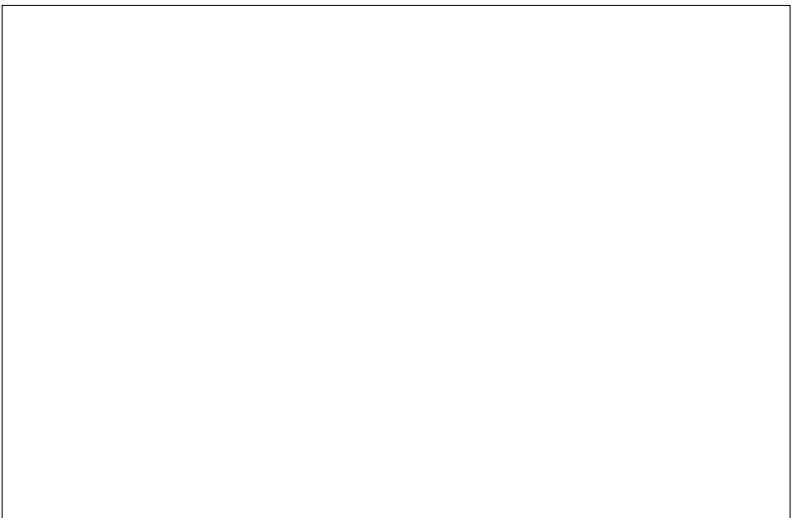

- چهارشنبه ۴ خرداد ماه ۱۴۰۱**
- سال دوازدهم - شماره ۲۳۰۶**

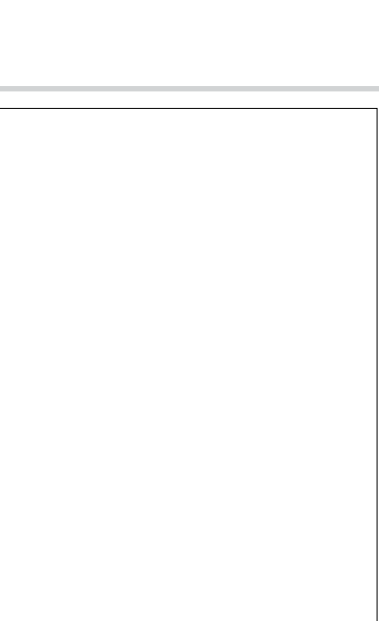

اختلالات بسیار زیادی در بازارسانی محصول می‌شود. اتفاقی که می‌افتد این است که متأسفانه در چند دهه گذشته دلال‌ها ارزش افزوده‌ای بالغ بر هزار درصد شامل حالشان می‌شود یعنی در گذشته ۳۰۰ درصد و در حال حاضر هزار درصد ارزش افزوده دریافت می‌کنند و پول‌های کلان و عجیبی را به جیب می‌زنند و اینجاست که روز به‌روز کشاورز فقیرتر شده و کم‌کم از چرخه تولید خارج می‌شود.

از طرفی شهروند مصرف‌کننده نیز با مشکلات زیادی روبه‌روست و روز به‌روز مصرف خود را پایین‌تر می‌آورد و نیازهایش را بیشتر کنترل می‌کند. در نهایت پول‌های باد آورده دراین‌بین شامل حال گروه خاصی شده که با روش‌های سنتی یا مدرن این اتفاق را رقم زده‌اند.

یک راه حل این است که فرآیند و سیستمی تعریف شود و تعداد دلالان را به حداقل رساند و این روش را با روش‌های نوین، کم‌هزینه‌تر و قانونمند کنیم این فرآیند و اجرت و مزد را در قدیم می‌گفتند عمدتاً واسطه و دلال تومنی یک ریال ارزش افزوده می‌گیرد و با این روش کنترل خیلی راحت‌تر و قیمت‌ها معقول‌تر خواهد شد.

شرایط را باید برای صادرات تسهیل کرد و از انحصار خارج ساخت و برای اینکه صادرکننده با شرایط بهتری در این بخش سرمایه‌گذاری کند برای سرمایه‌گذار تسهیلات ویژه‌ای در نظر گرفت. دریافت مجوزهای لازم را تسهیل و راه را برای سرمایه‌گذار باز کرد و آموزش‌های لازم را در این مسیر برای سرمایه‌گذار فراهم نمود تا بتواند شرایط بهتری را ایجاد کرده و با قیمت مناسب‌تری محصول را از شهروند کشاورز بگیرد به‌گونه‌ای که کشاورز بتواند سود قابل قبولی داشته و به تولید ادامه دهد.

برای کشور همچون ایجاد اشتغال، بهره‌مندی کشاورزان و تولیدکنندگان از حاشیه سود محصولات، ارزانی محصولات، تأمین خلأهای بازار، کاهش کمبود کالا و غیره خواهد داشت. حال با توجه به آنچه گفته شد به‌نظر می‌رسد جنبه منفی دلال یا واسطه‌گری زمانی مصداق می‌یابد که عده‌ای سودجو با ورود به شبکه معیوب و نامتوازن تولید تا عرضه، از خلأهای قانونی یا ضعف‌های نظارتی سوءاستفاده کرده، جیبی بزرگ برای پول شهروندان می‌دوزند، زنجیره توزیع را طولانی‌تر و پیچیده‌تر کرده و کالا را به چند برابر قیمت عادلانه و واقعی آن به دست مصرف‌کننده می‌رسانند. از این میان بالغ بر ۸۵ درصد سود به دلالان و حدود ۱۵ درصد سود در خوش‌بینانه‌ترین حالت نصیب کشاورز می‌شود.

دراین‌بین شهروند تولیدکننده باید برای تولید هزینه کند تا در آخر با فروش آن بتواند هزینه‌ها را جبران و از مابقی آن گذران زندگی داشته باشد. از طرفی با این تورم و گرانی و کمبود نهاده‌ها در یک اقتصاد خرد روستایی که پشتوانه مالی فراینده‌ای هم ندارد چه بلایی بر سر تولیدکنندگان و مصرف‌کنندگان خواهد آمد؟ مجبور است ادامه ندهد که باعث بیکاری و آسیب جدی به زندگی او بسیاری معضلات دیگر خواهد شد که در این زمان دلالان سودجو از فرصت استفاده کرده و وارد میدان می‌شوند و با فرندهای مختلف یا با اندک هزینه‌ای محصول را پیش خرید کرده و یا در آخر کار به روش‌های مختلف، تولیدکننده اصولاً بدهکار را مجبور به فروش با نرخ تعیین‌شده آن‌ها می‌کنند.

دلالان با تجمیع، انبارداری و… کنترل و قیمت بازار را در دست می‌گیرند، دلال و واسطه یک فرایند لازم و ضروری است و حذف آن موجب

کشاورزی

عدم تشکیل حلقه تولید در کشور سبب می‌شود:

سایه شوم دلالان بر بازارهای کشاورزی

تکمیل زنجیره تولید به حذف دلالان کمک می‌کند

نوسانات میزان مصرف متقاضیان در طول سال و غیره است، بیشتر از سایر بخش‌ها تحت تأثیر سودجویی‌های دلالان قرار می‌گیرد.

شیخی با بیان اینکه باید به فکر استحصال حاشیه سود از مزرعه تا سر سفره مشتریان باشیم، عنوان کرد: در واقع باید این سود را که اکثر مواقع عاید دلالان می‌شود به کشاورزان منتقل کنیم؛ این مهم با حذف دلالان حاصل خواهد شد.

وی با بیان اینکه تکمیل زنجیره تولید به حذف دلالان کمک می‌کند، عنوان کرد: برای مثال در صنعت مرغ و تخم‌مرغ تشکل‌ها و پرورش‌دهندگان می‌توانند نسبت به توزیع عمده و خرده‌فروشی محصولات خود اقدام کنند.

عضو هیئت‌علمی دانشگاه شهید بهشتی با بیان اینکه تشکل‌ها و یا پرورش‌دهندگان محصولات کشاورزی می‌توانند از همان ابتدا محصولات را بسته‌بندی کنند، اذعان کرد: در واقع اقداماتی همچون توزیع و بسته‌بندی توسط تولیدکنندگان کمک شایانی به حذف دلالان در زنجیره تولید می‌کند که تحقق این امر سبب می‌شود حاشیه‌های سود عمده، خرده‌فروشی و بسته‌بندی به تشکل‌ها و تولیدکنندگان اختصاص یابد.

شیخی در ادامه عنوان کرد: حتی تشکل‌های مختلف می‌توانند با سرمایه‌گذاری نسبت به ایجاد کشتارگاه اقدام کنند؛ این امر سبب می‌شود که حاشیه سود کشتارگاه به جیب تولیدکنندگان برود و حذف سودجویان و دلالان را درپی داشته باشد.

حاشیه سود کشاورزی در جیب دلالان
وی یادآور شد: به دلیل عدم اتصال حلقه‌های تولید، حاشیه‌های سود عملاً نصیب دلالان، واسطه‌ها و توزیع‌کنندگان می‌شود.

این پژوهشگر علوم اقتصادی با بیان اینکه تجمیع و هم‌افزایی حلقه‌های تولید تشکل‌ها در حذف دلالان مؤثر است افزود، مطالعات نشان می‌دهد در اکثر مواقع با گران و یا ارزان شدن محصولات تولیدکنندگان، مصرف‌کنندگان و یا دولت‌ها دچار ضرر و زیان می‌شوند؛ این در حالی است که خرده و عمده‌فروشان در تمام فرآیند افزایشی یا کاهشی فروش از حاشیه سود حاصل

حتی در زمان‌های ویژه‌ای از سال شاهد کمبود برخی از این محصولات که در واقع در انبارها احتکار شده هستیم که فشار قیمتی آن بر دوش مصرف‌کننده شهری است.

به‌نظر می‌رسد دراین‌بین یعنی از زمانی که محصول از کشاورزان خریداری شده تا زمانی که به دست مصرف‌کننده برسد، واسطه‌ها نقش قابل توجهی در افزایش قیمت ایفا می‌کنند. با توجه به شرایط تورمی کشور نیز هر روز شاهد کوچک‌تر شدن سفره خانوار هستیم که می‌توان با به کار بستن برخی راهکارها از این موضوع جلوگیری کرد تا فشار کمتری بر خانوار ایرانی وارد شود.

در همین راستا با توجه به اهمیت موضوع با یکی از پژوهشگران اقتصادی به گفت‌وگو

نشسته که نتیجه را باهم می‌خوانیم:
عبدالمجید شیخی با بیان اینکه متأسفانه در بخش کشاورزی با پدیده فصلی مواجه هستیم، عنوان کرد: در واقع به دلیل عرضه متفاوت محصولات در فصل کاشت، داشت و برداشت اکثر کشاورزان با تهدیدهای مختلفی همچون افت و یا اوج قیمت مواجه هستند.

وی با بیان اینکه به دلیل وقفه بین فصول کاشت، داشت و برداشت در اکثر مواقع دلالان به‌عنوان واسطه‌های بین تولیدکننده و مصرف‌کننده در چرخه عرضه محصولات اختلال ایجاد می‌کنند، ابراز کرد: مصرف‌کننده نیاز به تابع چگالی با مصرف توزیع‌کننده در طول ۱۲ ماه سال دارد اما چگالی عرضه محصول دچار نوسان است.

دلالان از نوسانات بخش کشاورزی سوءاستفاده می‌کنند

وی با بیان اینکه دلالان، قاچاقچیان، واردکنندگان و غیره از این نوسانات بهره‌مند می‌شوند و یا سوءاستفاده می‌کنند، عنوان کرد: در این راستا سوءاستفاده‌کنندگان ممکن است دست به احتکار، قاچاق، پول‌شویی، افزایش قیمت محصولات در بازار و غیره برند.

عضو هیئت‌علمی دانشگاه شهید بهشتی با بیان اینکه کشاورزان می‌توانند به‌جای دلالان از محصولات کشاورزان و سودهای حاصل از آن بهره‌مند شوند، یادآور شد: به دلیل آنکه بخش کشاورزی تحت تأثیر آب‌وهوا، بارش باران،

فاجعه جهانی غذا قریب‌الوقوع است

سپهرغرب، گروه کشاورزی؛ نشریه اکونومیست در گزارشی پیش‌بینی کرد که سیستم جهانی غذا که قبلاً به دلیل شوک‌های مرتبط با همه‌گیری کرونا و بحران انرژی تضعیف شده بود، تحت تأثیر جنگ اوکراین و تحریم‌های غرب علیه مسکو دچار فاجعه‌ای بزرگ خواهد شد.

نشریه اکونومیست در گزارشی پیش‌بینی کرد که سیستم جهانی غذا که قبلاً به دلیل شوک‌های مرتبط با همه‌گیری کرونا و بحران انرژی تضعیف شده بود، تحت تأثیر جنگ اوکراین و تحریم‌های غرب علیه مسکو دچار فاجعه‌ای بزرگ خواهد شد.
در این گزارش آمده است: صادرات غلات و دانه‌های روغنی اوکراین عمدتاً متوقف شده و صادرات غلات روسیه نیز در معرض تهدید است.

اکونومیست در گزارش خود تأکید کرد که این دو کشور ۱۲ درصد از تجارت غلات جهان را در اختیار دارند. طبق گزارش ها، قیمت گندم که ۵۳ درصد نسبت به اوایل سال ۲۰۲۲ افزایش یافته بود، اوایل هفته جاری میلادی مدت کوتاهی پس از ممنوعیت صادرات مواد غذایی حیاتی توسط هند به دلیل موج شدید گرما، ۶ درصد دیگر جهش کرد. بر اساس این گزارش، در فصل ۲۰۲۱–

فائو: امنیت غذایی ایران از ۱۱۹ کشور جهان بیشتر شد

است و این کشورها امنیت غذایی بیشتری در مقایسه با ایران دارند.

کمترین نسبت واردات غذا به کل صادرات مربوط به چین تاییه است. ارزش واردات سالانه غذای تایوان معادل سه درصد کل صادرات آن در یک سال است. سنگاپور، سوئیس، تایلند، برزیل، هنگ‌کنگ، چین، جمهوری چک، قطر، آرژانتین، آلمان، نروژ، امارات، هند، ژاپن و روسیه ازجمله کشورهایی هستند که بالاتر از ایران در رده‌بندی امنیت غذایی فائو قرار گرفته‌اند.

آمریکا در این رده‌بندی رتبه ۶۳ را به خود اختصاص داده است. هشت درصد کل صادرات این کشور صرف واردات مواد غذایی می‌شود. ازجمله کشورهایی که امنیت غذایی کمتری نسبت به ایران دارند عبارتند از پرتغال، لوکزامبورگ، لتونی، یونان، الجزایر، قبرس، پاکستان، اردن و مصر.
سومالی میان کشورهای جهان کمترین امنیت غذایی را دارد. میزان واردات غذای سومالی در هر سال معادل ۳۷۲۲ درصد کل صادرات این کشور است. نسبت واردات غذا به کل صادرات افغانستان نیز ۳۰۵ درصد برآورد شده است.

وزیر جهاد کشاورزی اعلام کرد؛

حذف موانع بانکی برای اختصاص تسهیلات به مرعداران و دامداران

وی با بیان اینکه بیش از ۶۰۰ هزار تن نهاده دامی در بازارگاه بارگذاری شده است، عنوان کرد: این نهاده‌ها با نرخ نمایمی ذرت ۱۱ هزار و ۳۰۰ تومان، جو ۱۱ هزار و ۳۰۰ تومان و کنجاله ۱۶هزار و ۳۰۰ تومان بارگذاری شده و تا پایان هفته به بیش از ۹۰۰ هزار تن خواهد رسید.

وی افزود: نهاده‌های دامی بارگذاری شده با ارز ترجیحی هم توسط شرکت پشتیبانی امور دام کشور و بخش خصوصی، از بنادر به سمت استان‌ها در حال ارسال است.

کشاورزی مستقر خواهد بود، همچنین امروز تقاضای یک هزار و ۵۰۰ نفر به بانک کشاورزی ارسال شده که نشان‌دهنده شروع فرآیند است.

وزیر جهاد کشاورزی تأکید کرد: شعب بانک در سراسر کشور به‌صورت سه نوبت به مقاضیان خدمت‌رسانی خواهند کرد تا دامدارن و مرعداران در لحظه بتوانند خرید خود را انجام دهند.

ساداتی‌نژاد افزود: چک‌های برگشتی و بدهی‌های معوقه برای اجرای این طرح توسط بانک مرکزی مانع‌زدایی شده‌اند.

سپهرغرب، گروه کشاورزی – عطیه صفی‌زاده؛ عضو هیئت‌علمی دانشگاه شهید بهشتی گفت: به دلیل عدم اتصال حلقه‌های تولید، حاشیه‌های سود عملاً نصیب دلالان، واسطه‌ها و توزیع‌کنندگان می‌شود.

سوتیر ۱؛ این اقتصاددان با بیان اینکه باید به فکر استحصال حاشیه سود از مزرعه تا سر سفره مشتریان باشیم، عنوان کرد: در واقع لازم است این سود را که اکثر مواقع عاید دلالان می‌شود به کشاورزان منتقل کنیم و این مهم با حذف دلالان حاصل خواهد شد.

سوتیر ۲ عضو هیئت‌علمی دانشگاه شهید بهشتی با بیان اینکه تشکل‌ها و یا پرورش‌دهندگان محصولات کشاورزی می‌توانند از همان ابتدا محصولات را بسته‌بندی کنند، اذعان کرد: در واقع اقداماتی همچون توزیع و بسته‌بندی توسط تولیدکنندگان کمک شایانی به حذف دلالان در زنجیره تولید می‌کند و تحقق این امر سبب می‌شود که حاشیه‌های سود عمده، خرده‌فروشی و بسته‌بندی به تشکل‌ها و تولیدکنندگان اختصاص یابد.

دلال یا واسطه به فرد یا مجموعه‌ای هماهنگ از افرادی گفته می‌شود که در مقابل اجرت و مزد، واسطه انجام معامله‌ای می‌شوند؛ یعنی برای جنسی که متعلق به دیگری است مشتری و خریدار پیدا کرده و در مقابل، اجرت و مزد دریافت می‌کنند. مصداق بارز این جنبه از دلالی را می‌توان به‌وفور در صنوف توزیع‌کننده کالاها در بازار مشاهده کرد که بر اساس سود مجاز خود، کالا را از تولیدکننده یا عامل توزیع گرفته و به فروش می‌رسانند.

کشاورزی یکی از راه‌های کسب درآمد شهری بین شهرنشینان و روستائینشان ایرانی است که این روزها نتنها درآمد چندانی ندارد بلکه گاهی با ضرر نیز همراه است، اما برای ادامه حیات یک جامعه و تأمین امنیت غذایی آن، وجود کشاورزان امری الزامی است. باید گفت به دلیل کاهش درآمد در این بخش، شاهد افزایش سن کشاورزان و وارد نشدن جوانان به این شغل هستیم به طوری که خطر از بین رفتن کشاورزی نیز احساس می‌شود.

علاوه بر این، درحالی‌که کشاورزان درآمد چندانی ندارند، محصولات کشاورزی در سال‌های اخیر با افزایش قیمت مواجه بوده و